

En del av MittMedia

Vården varnar – så drabbas patienterna av minskad hyrpersonal: "Oundvikligt att fler sätts i köer"

Artikel 1 av 2

Vård utan hyrpersonal - ett omöjligt uppdrag?

Nu startar Region Gävleborg neddragningen av hyrpersonal i sjukvården.

Men följderna kan bli allvarliga, varnar verksamheten.

Ökande värdköer, stängda vårdplatser, minskad patientsäkerhet och försämrade arbetsmiljö är några av de befarade konsekvenserna.

Johan Kaarme, biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör vid Region Gävleborg.

Region Gävleborg hör till de landsting i Sverige som är mest beroende av bemanningsbolag för att kunna bedriva sjukvården.

Under fjolåret lade regionen cirka 325 miljoner kronor på att hyra in läkare, sjuksköterskor och annan extern personal. Omräknat i årsarbetare motsvarar det ungefär 160 personer.

Läs mer: [Den här hälsocentralen har redan löst problemet med hyrpersonal](#)

Inhyrning har blivit en lösning för regionen att, i brist på egen personal, kunna bemanna vårdavdelningar, utföra operationer och behandlingar och hålla hälsocentraler öppna. Nackdelen är att kontinuiteten i vården blir sämre och att kostnaderna skjuter i höjden. Det är också skälet till att regionen nu satt ned foten och bestämt sig för att kraftigt begränsa inhyrningen och försöka få fler att bli fast anställda. Målet är att länets sjukvård om ett år ska vara som det heter "oberoende" av inhyrd personal. Inhyrningen ska då stå för högst två procent verksamhetens kostnader.

Väntetiderna riskerar att förlängas och arbetsmiljön i vården försämras när Region Gävleborg drar ned på inhyrda personal.

Bild: Izabelle Nordfjell

Men det kommer att bli en kännbar operation. Bakom hyrsiffrorna döljer sig en stor yrkeskompetens som blir svår för regionen att på kort sikt klara sig utan.

Läs mer: [Så ska beroendet av hyrpersonal brytas – plan fram till 2020: "Då ska vi vara klara"](#)

Sjukvården riskerar att försämras, visar de konsekvensanalyser som hälso- och sjukvårdens olika verksamhetsområden sammanställt och som tidningen tagit del av.

– Analyserna ger en spegling av hur man ute i verksamheterna ser på möjligheterna att minska inhyrningen av personal. Vissa enheter är starkt hyrberoende och de ser naturligtvis väldigt stora svårigheter medan andra redan i dag är oberoende och därför inte ser några

problem alls. Det är stora skillnader, säger Johan Kaarme, biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör vid Region Gävleborg.

Så riskerar vården att försämrans

Konsekvensanalyserna gjordes i höstas och förutsättningarna har delvis ändrats sedan dess, påpekar han. Men de har ändå haft den effekten att regionledningen beslutat bromsa hastigheten på neddragningen. En ny mer försiktig tidsplan lades fast i slutet av förra året. Den ser ut så här:

Februari 2019: Sjukvården ska vara helt oberoende av inhyrning av allmänsjuksköterskor. Inhyrningen av läkare ska ha minskat med 25 procent.

September 2019: Sjukvården ska vara oberoende av inhyrning av specialistsjuksköterskor och minskat inhyrningen av läkare med 50 procent.

Februari 2020: Sjukvården ska vara oberoende av hyrläkare.

Utifrån de befarade konsekvenserna, är den här planen realistisk?

– Ja, jag måste svara ja på den frågan. Den är absolut utmanande, vi kommer att få kavla upp ärmarna, men målet är att vi ska klara den, säger Johan Kaarme.

– Vi kommer inte att utsätta patienter för risker, försäkrar biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör Johan Kaarme.

Bild: Björn Hanérus

Kraven på att minska på hyrpersonalen kommer inte att vara lika för alla utan anpassas efter varje verksamhets förutsättningar. Målet att få ned nivån till under två procent av kostnaderna gäller för hälso- och sjukvården som helhet, inte för varje enhet.

Neddragningen ske ske under ordnade former.

– Vi kommer inte gå ut i verksamheterna och peka med hela handen och säga att så och så mycket hyrpersonal ska ni ta bort. Vi överlåter på verksamheterna att själva arbeta med det här. Däremot kommer vi att följa upp och se till att utvecklingen går åt rätt håll, att vi gemensamt når de mål vi satt upp, säger Johan Kaarme.

Hur långt är ni beredda att gå för att nå målen? Kan ni tänka er att i någon utsträckning tumma på patientsäkerheten?

– Nej, självklart inte. Det är en röd linje som vi inte kommer att gå över. Vi ska inte utsätta patienterna för fara. Vi ska heller inte gå så långt att vi knäcker medarbetargrupper.

Men patienter får ändå räkna med försämringar?

– Det är oundvikligt att tillgängligheten på vissa ställen blir sämre och att fler patienter

sätts i köer. Det kan också bli ansträngt för medarbetarna. Det vi hoppas är att man i verksamheterna ska hitta andra sätt att arbeta på så att man kan hantera en minskning av hyrpersonalen utan att det berör varken patienter eller arbetsmiljö negativt, säger Johan Kaarme.

Hyrpersonalen kostade Region Gävleborg cirka 325 miljoner kronor under fjolåret.

Ett exempel är att man flyttar vissa arbetsmoment från en yrkesgrupp till en annan. Vissa läkaruppgifter inom primärvården kan till exempel utföras av distriktssköterskor, menar Johan Kaarme. Konsultation via videolänk kan också komma att användas i större omfattning än i dag.

Hyrbegränsningen får inte leda till att vårdenheterna köper mer vård utomläns, till exempel skickar patienter till privata kliniker.

– Nej, i så fall har vi ju inte vunnit något i ambitionen att ha en egen fast bemanning. Detta är något vi kommer att följa upp.

Går det att få bort inhyrningen av personal helt från sjukvården?

– I den bästa av världar ja. Men realistiskt nej. Det kommer sannolikt alltid att behövas externa resurser i viss utsträckning, till exempel för att klara bemanningen under vissa perioder på året och inom områden där bristen på kompetens är nationell.

Läs mer: Så lockar hyrfirmor med pengar och bättre villkor – sjuksköterskor vittnar om offensiv rekrytering

Björn Hanérus

026-15 96 34

bjorn.hanerus@mittmedia.se